

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Sanja Pavlović, Milena Vasić, Nadežda Budimović, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Jelena Petković, Filip Švarn, Tamara Skrozza, Ana Martinoli, Zlatko Čobović i Dušan Aleksić, na sednici održanoj 24. 9. 2026. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „EKSKLUZIVNO MASKE SU PALE: Plenkovićevac i USAID profesor udarili na Univerzitet! Sabotiraju sednicu Rektorata, a glume lažnu brigu za javna predavanja!“, objavljenim 12. juna 2026. godine, portal „NS uživo”

1. prekršio je tačke 1, 2, 3, 4 i 5 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara/novinarki da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose, komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i odredbe po kojima je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina, prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži, a naslov teksta ne sme biti u suprotnosti sa njegovom suštinom,

2. prekršio je tačke 2 i 3 Poglavlja II (Nezavisnost od uticaja), po kojima ekonomski i politički interesi izdavača ne smeju da utiču na uređivačku politiku na način koji bi za posledicu imao netačno, pristrasno, nepotpuno i neblagovremeno informisanje javnosti, a novinari/novinarke i urednici/urednice ne smeju da pristanu da u bilo kojoj novinarskoj formi plasiraju bilo kakav oblik političke propagande,

3. prekršio je tačke 2, 3 i 5 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novnarke) o obavezi novinara/novinarki da neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje, da odgovornost javnosti ne podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa, kao i da poštuju pravo pretpostavke nevinosti i ne proglase nikoga krivim do izricanja pravosnažne sudske presude,

4. prekršio je tačke 1, 3 i 6 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva), po kojima novinari/novinarke ne smeju da diskriminišu, između ostalog, na osnovu rase, pola, roda, starosti, ličnih svojstava, seksualne orijentacije, jezika, vere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porekla, moraju da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i

dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima izveštavaju i ne smeju da podstiču strahove javnosti,

5.prekršio je tačku 1 Poglavlja VI (Poštovanje i zaštita privatnosti) o obavezi novinara/novinarki da poštuju privatnost ljudi o kojima pišu,

6.prekršio je i tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima), po kojoj su novinari/novinarke dužni da konsultuju što više izvora.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Advokat Stevana Gostojića i Darka Marčetića podneo je dve odvojene žalbe zbog istog teksta, smatrajući da je njime prekršeno više tačaka Kodeksa iz poglavlja: Istinitost izveštavanja, Nezavisnost od uticaja, Odgovornost novinara/novinarki, Poštovanje dostojanstva i Odnos prema izvorima. „Predmetni tekst predstavlja pokušaj da se miran skup podrške profesoru Vladimiru Mihiću, prilikom odlučivanja o njegovom reizboru, prikaže u lažnom svetlu, kao sabotaža, a učesnici protesta kao teroristi koji drže srpske institucije kao taoce. Skup podrške je organizovan jer se mesecima u medijima vodila kampanja protiv profesora Vladimira Mihića sa ciljem da ne bude ponovo izabran u zvanje”, navedeno je, između ostalog, u žalbama. U tekstu su objavljene potpuno neistinite informacije o Stevanu Gostojiću, poput onih da je poznat kao „USAID professor“ i da je taj nadimak ustaljen „u novosadskim akademskim krugovima”, da je „duboko povezan sa stranim centrima moći i fondovima koji godinama finansiraju nestabilnost u Srbiji”, da je „desna ruka” profesoru Marčetiću u navodnoj „agresivnoj političkoj akciji” i da je „koordinator blockade”. Za Darka Marčetića je navedeno da je „Plenkovićevac”, da vuče korene od samog vrha hrvatske politike, da poseduje luksuzne nepokretnosti na Hvaru, da je ideološki vođa sramne opstrukcije, da mu je srce u Hrvatskoj, a džep u Srbiji, a za obojicu da kuju planove o sabotaži institucija, da su učestvovali u unapred pripremljenom planu „brutalnog ometanja i sabotaže zvanične sednice Rektorata”, kao i da je taj plan sastavljen iz „monstruoznih faza” čiji je cilj paraliza nastave i to da stotine profesora, asistenata i pratećeg osoblja ostanu bez plata. Advokat je istakao da je plan u fazama, koji medij tvrdi da je razotkrio, u celosti izmišljen, a da u spornom tekstu nije naveden izvor, dokument, ni sagovornik, niti se može naslutiti bilo kakva indicija koja bi ukazivala da je autor pokušao da proveri istinitost informacije.

Redakcija portala „NS uživo“ nije odgovorila na žalbu.

Po oceni članova Komisije za žalbe, reč je o neprofesionalno napisanim, manipulativnom tekstu, čiji cilj nije informisanje javnosti, već isključivo diskreditacija dvojice profesora. Suprotno Kodeksu, koji propisuje da novinari moraju sa dužnom pažnjom da provere sve

činjenice, da konsultuju relevantne izvore i da nepristrasno izveštavaju o svim važnim događajima, a posebno o političkim, društvenim, kulturnim i drugim temama o kojima postoje suprotstavljeni stavovi u javnosti, kao i da su dužni da iznose tačne i proverene informacije i da ih saopštavaju u odgovarajućem kontekstu, u tekstu se ne vidi nikakav pokušaj provere informacija, nema izjava Marčetića, Gostojića ili nekoga iz inicijative „Glas”.

Osim toga, u tekstu činjenice, komentari i nagađanje nisu razdvojeni, pa se tako navodi „verovatno se kuje plan”, „monstruozne faze” i „srbomrzački punktovi”, a objavljene su i neosnovane optužbe i glasine („USAID profesor”, finansiranje iz „stranih centara moći”, „plan” za štrajk). Po Kodeksu, neproverene informacije moraju biti jasno označene kao nepotvrđene, što u spornom tekstu nije slučaj, dok su istovremeno prećutani bitni podaci, na primer da je osnivanje sindikata i štrajk zakonsko pravo, kao i šta je bio povod okupljanja.

Komisija je ocenila i da je naslov je senzacionalistički i da tvrdi više nego što tekst dokazuje („Maske su pale”, „udarili na Univerzitet”).

Članovi Komisije imaju razloga da veruju da je do ovakvog netačnog pristrasnog i neprofesionalnog izveštavanja došlo pod uticajem ekonomskih ili političkih interesa izdavača, što je rezultiralo otvorenim političkim svrstavanjem, zalaganjem za jednu političku opciju i plasiranjem političke propagande u formi novinarskog teksta. Upotrebljeni terminu poput, „patriotska javnost...”, „rušilački nalozi sa tuđih obala” i slični imaju upravo obeležja političke propagande, a ne izveštavanja.

U tekstu se, po oceni Komisije, koristi i agresivna i huškačka retorika: „jurišnici”, „srbomrzački”, „rade na rušenju Srbije”, „ozloglašeni Gruhonjić”, što je u potpunoj suprotnosti sa profesionalnim pravilima, a žaliteljima se pripisuje organizovana „sabotaža” i namerno izazivanje kolapsa, a da uopšte nije naznačeno da je reč o nedokazanim navodima. Na taj način je prekršeno i pravo na pretpostavku nevinosti, budući da se, bez ikakvih dokaza, optužuju za ozbiljna krivična dela.

Uz sve to, Darko Marčetić se diskriminiše i diskredituje po nacionalnom poreklu („koreni ga vuku”, majka „devojački Plenković”, „srce u Hrvatskoj”), dok se, širenjem neistina, nanosi šteta ugledu i dostojanstvu ličnosti obojice profesora.

Komisija takođe smatra i da je, pre svega profesoru Marčetiću, povređeno pravo na privatnost, objavljivanjem fotografije privatne kuće na Hvaru i Marčetića u restoranu, kao i objavljivanjem podataka o majci i njenoj porodici. Čak i kod javnih ličnosti privatni podaci se objavljuju samo ako za to postoji javni interes, a profesori i nisu nosioci javne funkcije da bi to uticalo na sužavanje njihovog prava na privatnost. Objavljivanje lokacije kuće dodatno ugrožava i bezbednost podnosioca žalbe.

Konačno, Komisija smatra i da se ovakvim izveštavanjem podstiče strah čitalaca, budući da se u tekstu govori o „opštem haosu”, „kolapsu”, „taocu”.

Beograd, 24. 9. 2026.

Predsedavajuća

Jelena Petković